

11.09.2017

Asia/33

§ 822

V 27.9.2017, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koulupsykologien ja -kuraattorien Wilman käyttöoikeuksien laajentamisesta

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohi-salon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen lop-puun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloit-teessaan, että koulupsykologeille ja -kuraattoreille annetaan yhtä laajat Wilman käyttöoikeudet, kuin opettajillakin on. Mikäli käyttöoikeuksien laajentaminen ei ole mahdollista, tulee selvittää mahdollisuus pyytää oppilaiden vanhemmilta tähän lupa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoit-tanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan ja oikeuspalveluiden lau-suntoon ja toteaa seuraavaa:

11.09.2017

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelyltä (Henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti. Opettajilla tulee olla työtehtävien mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan. Koulukuraattoreilla ja -psykologeilla ei ole tällä hetkellä Wilman käyttöoikeuksia.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Lukiolaissa on

11.09.2017

vastaavan kaltainen säännös (Lukiolaki 32 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on luovutettu.

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihini sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin tai psykologin tehtävän hoidon kannalta. Koulukuraattoreille ja -psykologeille ei tule myöntää Wilman käyttöoikeutta ilman oppilashuollon asiakkuutta. Tällöin on myös arvioitava, edellyttääkö oikeuksien myöntäminen multiPrimusta koskevan rekisteriselosteen tarkistamista.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 67

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kursseja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

Oppilashallintojärjestelmä multiPrimusta käytetään oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin, opetusjärjestelyiden ja oppimistulosten hallintaan ja valvontaan. MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja. Tietosisältö on kerrottu tarkemmin multiPrimuksen rekisteriselosteessa, joka löytyy Helsingin kaupungin internetsivuilta.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu. Rekisterinpitäjä on opetustoimen hallinnosta vastaava toimielin, opetuslautakunta. Rekistereitä ylläpidetään opetuksen järjestämiseksi ja tietoja käytetään koulujen ja oppilaitosten omassa toiminnassa.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelylvä (henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja,

11.09.2017

joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti.

Esimerkiksi opettajilla tulee olla heidän työtehtäviensä mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan.

Henkilötietojen luovuttaminen henkilökisteristä

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilökisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on annettu eteenpäin.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilökisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien

11.09.2017

hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin/psykologin tehtävän hoidon kannalta. Wilmaa tulee kehittää siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen sähköinen luovuttaminen Wilman välityksellä tietoon oikeutetuille kuraattoreille ja psykologeille voidaan toteuttaa lainmukaisesti.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Opetusvirasto selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Käsittely

16.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi